

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Навчально-науковий інститут «Каразінський інститут міжнародних
відносин та туристичного бізнесу»

Кафедра міжнародних економічних відносин та логістики

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Директор Навчально-наукового
інституту «Каразінський інститут
міжнародних відносин та
туристичного бізнесу»

Микола ПИСАРЕВСЬКИЙ

27 *серпня* 2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Світова економіка

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

галузь знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні
відносини.

Спеціальність С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини (за
спеціалізаціями)»

Спеціалізація С1.02 Міжнародні економічні відносини
вид дисципліни обов'язкова

ІНІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного
бізнесу»

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

“27” серпня 2026 року, протокол № 1

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Макарчук К. О., к.е.н., доц., доцент кафедри міжнародних економічних відносин та логістики

Програму схвалено на засіданні кафедри
міжнародних економічних відносин та логістики

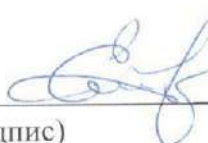
Протокол від “26” серпня 2026 року, протокол № 1

Завідувач кафедри міжнародних економічних відносин та логістики

(підпис) Анна ЗАЙЦЕВА
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми
(керівником проектної групи) «Міжнародні економічні відносини»
назва освітньої програми

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми за першим (бакалаврським)
рівнем вищої освіти

(підпис) Олена ХАНОВА
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією
ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

Протокол від “27” серпня 2026 року, протокол № 1

Голова науково-методичної комісії ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

(підпис) Ганна ПАНАСЕНКО
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Світова економіка» складена відповідно до освітньо-професійних програм «Міжнародні економічні відносини» підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями)», спеціалізаціями С1.02 «Міжнародні економічні відносини».

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни:

Мета викладання дисципліни «Світова економіка» полягає у формуванні у здобувачів вищої освіти цілісного уявлення про закономірності функціонування та розвитку світового господарства, міжнародних економічних відносин і глобальних економічних процесів.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни:

- Ознайомлення студентів із закономірностями функціонування світового господарства, його структурою, основними моделями розвитку та механізмами міжнародної економічної взаємодії;
- формування здатності аналізувати тенденції глобальної економіки, міжнародну торгівлю, рух капіталів, діяльність транснаціональних корпорацій та міжнародних економічних організацій;
- підготовка до застосування знань у сфері зовнішньоекономічної діяльності, прогнозуванні економічних процесів та ухваленні рішень в умовах глобалізації.

1.3. Кількість кредитів - 5

1.4. Загальна кількість годин - 150

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
2-й	2-й
Семестр	
3-й	3-й
Лекції	
32 год.	12 год.
Практичні, семінарські заняття	
практичні заняття – 16 год. семінарські заняття – 16 год.	2 год.
Самостійна робота	
86 год.	136 год.
у т. ч. індивідуальна робота	
курсова робота - 20 год.	

1.6. Перелік компетентностей, що формує дисципліна

- формування наступних загальних компетентностей:

ЗК8(1). Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК11(1). Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК14(1). Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

ЗК4(2). Здатність планувати та управляти часом.

ЗК11(2). Здатність працювати в команді.

СК1(1). Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях.

СК5(1). Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

СК8(1). Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудових відносин.

СК9(1). Здатність прогнозувати на основі стандартних теоретичних та економетричних моделей соціально-економічні процеси.

СК13(1). Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.

СК1(2). Здатність виокремлювати характерні ознаки та тенденції розвитку світового господарства, особливості реалізації економічної політики та світових інтеграційних/дезінтеграційних процесів, у тому числі євроатлантичної інтеграції.

СК2(2). Здатність використовувати базові категорії та новітні теорії, концепції, технології і методи у сфері міжнародних економічних відносин з урахуванням їх основних форм, застосовувати теоретичні знання щодо функціонування та розвитку міжнародних економічних відносин.

СК3(2). Здатність виявляти особливості функціонування середовища міжнародних економічних відносин та моделей економічного розвитку.

СК4(2). Здатність обґрунтовувати особливості реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях.

СК9(2). Здатність до діагностики стану досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками.

СК18. Здатність ефективно формувати свою комунікативну стратегію та передбачати можливий розвиток подій у ситуаціях міжкультурного спілкування

1.7. Перелік результатів навчання, що формує дана дисципліна:

ПРН 3(1). Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки.

ПРН 4(1). Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем.

ПРН 7(1). Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.

ПРН 9(1). Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

ПРН 10(1). Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.

ПРН 12(1). Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН 14(1). Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.

ПРН 16(1). Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки.

ПРН 17(1). Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в одній або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

ПРН 19(1). Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення соціально-

економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів.

ПРН 23(1). Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення.

ПРН4(2). Систематизувати й упорядковувати отриману інформацію щодо процесів і явищ у світовому господарстві; оцінювати та пояснювати вплив ендегенних і екзогенних факторів на них; формулювати висновки і розробляти рекомендації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища.

ПРН6(2). Планувати, організовувати, мотивувати, оцінювати та підвищувати результативність колективної праці, здійснювати дослідження в групі під керівництвом лідера, з урахуванням вимог та особливостей сьогодення в умовах обмеженості часу.

1.8. Пререквізити: успішне вивчення дисциплін “Вступ до спеціальності МЕВ”, “Країнознавство”, “Інституційна структура МЕВ”, “Основи макроекономіки”

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Світова економіка як цілісна територіальна соціально-економічна система

Тема 1. Світова економіка: сутність, структура, основні етапи розвитку

Світова економіка як наукове поняття, її склад та пропорції розвитку. Закони, принципи розвитку й розміщення світової економіки. Структуризація світової економіки. Міжнародна система національних рахунків. Етапи становлення світової економіки. Показники динаміки і стану світової економіки. Типологія країн світового господарства.

Тема 2. Глобальна трансформація світової економіки

Об’єктивні передумови та напрями розвитку процесу глобалізації. Головні риси сучасної глобальної економіки. Показники глобалізації та їх динаміка. Економічні наслідки процесу глобалізації на різних рівнях. Суперечливість процесу глобалізації.

Тема 3. Сучасні тенденції та закономірності розвитку глобальної економіки

Циклічність глобального економічного розвитку. Глобальна конкуренція та міжнародна конкурентоспроможність. Національна безпека в глобальній економіці. Глобальні проблеми сучасності. Глобальна система регулювання економіки

Тема 4. Сучасні вектори розвитку глобальної економіки.

Поглиблення процесів інтернаціоналізації та транснаціоналізації. Регіоналізація глобальної економіки. Цифрова глобалізація. Соціальна та економічна солідарність. Перехід до «зеленої» економіки.

Тема 5. Ресурсний потенціал світової економіки.

Поняття ресурсного потенціалу світової економіки. Структура ресурсного потенціалу. Сировинні ресурси та їх роль в розвитку світової економіки. Головні види сировинних ресурсів. Нерівномірність розміщення сировинних ресурсів. НТР і сировинні ресурси. Людський потенціал. Значення людських ресурсів в умовах сучасної НТР. Поняття людського капіталу. Особливості демографічної ситуації в різних регіонах.

Тема 6. Транспортно-логістична система глобальної економіки

Роль транспортно-логістичних систем у світовій економіці. Структура сучасної

транспортно-логістичної системи. Глобальна транспортно-логістична система. Міжнародні транспортні коридори у глобальній економіці. Потенціал транспортної логістики в умовах цифровізації.

Розділ 2. Національні економіки різних типів країн світу.

Тема 7. Розвинені країни у глобальній економіці

Загальна характеристика країн, що входять до складу ОЕСР. Основні ознаки індустріально розвинених країн. Рівень економічного розвитку індустріальних країн Заходу. Економічне регулювання. Державна власність. Регулювання суспільних відносин. Сучасні пріоритети економічної політики. Основні напрямлення зовнішньоекономічної стратегії і політики промислово розвинених країн на початку XXI ст. Розвиток зовнішньоекономічних зв'язків України.

Тема 8. Країни, що розвиваються. Загальна характеристика економіки.

Поняття країн, що розвиваються. Типологія : основні ресурси, ознаки і групи країн, що розвиваються. Місце у всесвітньому господарстві, світовому промисловому і сільськогосподарському виробництві, товарообміні. Основні напрями, проблеми та суперечності економічного розвитку. Роль і співвідношення державного сектору економіки, ТНК і національного капіталу у системі відтворення. Іноземні інвестиції. Криза заборгованості. Особливості розвитку інтеграційних процесів. Імперативи внутрішніх соціально-економічних перетворень в країнах, що розвиваються, для подолання відсталості. Загальноекономічна характеристика країн Азії, Африки і Латинської Америки.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усь ого	у тому числі					усь го	у тому числі				
		л	п	сем	інд.	с.р		л	п	сем.	інд	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Світова економіка як цілісна територіальна соціально-економічна система												
Тема 1.	15	4	2	2		7	13	1				12
Тема 2.	15	4	2	2		7	16	2				14
Тема 3.	15	4	2	2		7	15	2	1			12
Тема 4.	15	4	2	2		7	15	1				14
Тема 5.	15	4	2	2		7	16	2				14
Тема 6.	15	4	2	2		7	16	2				14
Разом за розділом 1	90	24	12	12		42	91	10	1			80
Розділ 2. Національні економіки різних типів країн світу.												
Тема 7.	15	4	2	2		7	14	1	1			12
Тема 8.	15	4	2	2		7	15	1				14
Разом за розділом 2	30	8	4	4		14	29	2	1			26
Індивідуальне завдання (курсова робота)	30	-	-	-		30	30					30
<i>Усього годин</i>	150	32	16	16		86	150	12	2			136

4. Теми семінарських (практичних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Практичні заняття:		
1-2 (с)	Процес формування світового господарства.	4
3-4 (с)	Протиріччя у розвитку світової економіки.	
5-6 (п)	Валовий та національний дохід країн у світовій економіці.	4
7-8 (с)	Функціональна структура світової економіки.	4
9-10 (с)	Глобальна трансформація світової економіки	
11-12 (п)	Ресурсний потенціал світової економіки.	4
13-14 (п)	Процес транснаціоналізації світової економіки	
15-16 (п)	Забезпеченість факторами виробництва країн світу у розрізі соціально-економічних типів країн.	
	Разом	16/16

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Підготовка доповіді на семінарському занятті за темою «Процес формування світового господарства». Робота з відповідною літературою. Підготовка та оформлення таблиці «Етапи еволюції світового господарства».	8	12
2	Підготовка практичного завдання на тему: «Макроекономічний профіль країни: аналіз основних показників розвитку». Опрацювання інтернет джерел для виконання практичного завдання.	8	14
3	Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу «Сучасні тенденції та закономірності розвитку глобальної економіки». Поглиблення знань з даного питання самостійно за допомогою вивчення рекомендованих літературних джерел.	9	12
4	Підготовка до письмового контролю знань студентів за в рамках теми «Сучасні вектори розвитку глобальної економіки» в формі есе на тему: «Позитивні і негативні напрями впливу глобалізації на розвинені / що, розвиваються економіки країн світу», опрацювання літератури за даною тематикою.	8	14
5	Опрацювання та підготовка огляду опублікованих у фахових та інших виданнях статей за темою «Соціально-економічна модель економічно розвинених країн світу». Збір та обробка даних для виконання статистико-аналітичного завдання «Динаміка глобальної конкурентоспроможності розвинених країн в світовій економіці та факторів впливу на неї (на прикладі країни-члена ОЕСР)».	8	14
6	Підготовка до виконання практичної роботи на тему «Місце	8	14

	країни у світовій торгівлі». Збір та обробка аналітичних даних з інтернет джерел.		
7	Підготовка, збір та обробка даних до практичного завдання (статистико-аналітичного завдання) «Динаміка глобальної конкурентоспроможності країн, що розвиваються в світовій економіці та факторів впливу на неї (на прикладі окремо взятої економіки світу)»	9	12
8	Підготовка наукової доповіді за заданою темою: «Шляхи та бар'єри інтеграції економіки України до світової господарчої системи». Збір та опрацювання необхідної літератури та аналітичних даних. Систематизація вивченого матеріалу перед іспитом.	8	14
9	Виконання курсової роботи. Розробка плану курсової роботи. Збір аналітичних та статистичних даних. Обробка інформації та літератури. Формування здобутого матеріалу у єдину науково-дослідну роботу. Оформлення згідно з встановленими стандартами, що наведені у методичних рекомендаціях «Світова економіка», щодо написання курсових робіт. Підготовка до захисту роботи.	30	30
	Разом	96	136

6. Індивідуальні завдання

Індивідуальним навчально-дослідним завданням є підготовка курсової роботи (3 семестр).

Мета курсової роботи полягає в засвоєнні та розширенні студентами теоретичних знань, оволодінні навичками самостійного вивчення матеріалу з дисципліни «Світова економіка», вмінні узагальнювати вивчений матеріал і робити об'єктивні висновки.

Курсова кваліфікаційна робота повинна мати характер теоретичного та прикладного дослідження за обраною студентом темою та служити етапом його підготовки до майбутньої діяльності у визначеній сфері, першого кроку до написання дипломної роботи бакалавра.

Матеріали, що приводяться в роботі, повинні бути логічно взаємопов'язані, щоб кожен подальший розділ був логічним продовженням попереднього і витікав з приведених висновків. Формулювання повинні бути точними, зрозумілими, висловлені грамотно.

Курсова робота повинна мати певну логіку побудови, послідовність викладення матеріалу і завершеність дослідження.

Курсова робота складається з наступних частин:

- титульний аркуш;
- зміст;
- вступ;

– перший розділ має бути теоретичним і являти собою методологічну основу для дослідження конкретної тематики. У ньому формулюється проблематика дослідження, досліджуються всі точки зору, обґрунтовуються і розкриваються методи дослідження. У цьому розділі має бути показано, які існують теоретичні підходи до даної проблеми, визначені методи, найбільш прийнятні для її вирішення;

– другий розділ основної частини має бути більш конкретним, аналітичним, детально розкривати сутність теми роботи. У ньому досліджується сучасний стан питання, динаміка, вплив різноманітних чинників, проводиться аналіз існуючих проблем і їх практичне рішення. У цьому розділі бажано дати оцінку повноти розв'язання визначених завдань, достовірності одержаних результатів (характеристик, показників), їх порівняння з аналогічними дослідженнями українських та зарубіжних авторів. Виклад матеріалу підпорядковують одній провідній ідеї, чітко визначеній темою роботи;

- висновки (заклучна частина);
- список використаних джерел (кількість джерел літератури має складати не менше 20 найменувань);
- додатки (за необхідністю).

Курсова робота має бути виконаною і оформленою з дотриманням усіх технічних вимог до наукових робіт. Текст роботи має бути набраний на комп'ютері через 1,5 міжрядкових інтервали на одному боці аркуша білого паперу формату А4. Шрифт – Times New Roman, 14 пт.

Текст розміщується на сторінці, яка обмежується полями: лівим – 20 мм, правим – 15 мм, верхнім – 20 мм, нижнім – 20 мм. Абзацний виступ має бути скрізь однаковий – 1,0 см.

Обсяг роботи – 25–30 сторінок.

Тематика робіт:

1. Антиглобалізм: сутність, форми, рушійні сили, перспективи.
2. Валютні кризи і валютні проблеми світової економіки.
3. Взаємозв'язок глобалізації та регіоналізації світової економіки: проблеми та перспективи.
4. Види та особливості діяльності транснаціональних корпорацій.
5. Вплив процесів іноземного інвестування на розвиток національної економіки (на прикладі України або іншої країни).
6. Глобальні проблеми світової економіки та шляхи їх вирішення.
7. Державне регулювання зовнішньої торгівлі України в сучасних умовах.
8. Державне регулювання міжнародної міграції робочої сили: світові тенденції та національні особливості.
9. Динаміка та структура сучасної міжнародної торгівлі.
10. Екологічні проблеми світу: суть, структура та напрямки (шляхи) подолання.
11. Економіка Євросоюзу: проблеми і протиріччя розвитку.
12. Економічні наслідки міжнародної міграції робочої сили.
13. Європейський союз: сучасний стан та перспективи розвитку.
14. Закономірності й особливості розвитку світової економічної системи.
15. Зовнішньоторговельна політика Євросоюзу: проблеми та перспективи.
16. Зовнішньоторговельна політика України: проблеми та перспективи.
17. Індекс людського розвитку як індикатор рівня розвитку економіки країни.
18. Інноваційний розвиток як основа конкурентних переваг транснаціональних корпорацій.
19. Інтеграційні процеси в Центральній і Східній Європі.
20. Конкурентоспроможність країни: індикатори, фактори впливу та напрями підвищення.
21. Конкурентоспроможність України на світовому ринку.
22. Міжнародний валютний фонд та його роль у регулюванні міжнародних валютно-фінансових відносин.
23. Міжнародний консалтинг: суть, форми і фактори розвитку.
24. Міжнародний лізинг: суть, види, форми і фактори розвитку.
25. Міжнародний туризм: структура і роль у розвитку світової економічної системи.
26. Міжнародний франчайзинг: суть і фактори розвитку.
27. Міжнародні фінансові центри та інститути: сутність, види, функції, проблеми та перспективи функціонування.
28. Мотиви, масштаби й основні напрямки діяльності транснаціональних компаній.

29. Напрями підвищення конкурентоспроможності України на сучасному етапі.
30. Основні тенденції розвитку світового ринку науково-технічних ліцензій.
31. Основні тенденції розвитку сучасних міграційних процесів.
32. Основні тенденції розвитку світового ринку інжинірингових послуг.
33. Особливості діяльності фінансово-промислових груп: світовий досвід та Україна.
34. Особливості міжнародної зустрічної торгівлі.
35. Особливості міжнародної торгівлі послугами і динаміка її розвитку.
36. Особливості розвитку економік нових країн – учасниць ЄС в сучасних умовах.
37. Особливості розвитку економічних взаємозв'язків у Північній Америці.
38. Особливості розвитку латиноамериканських регіональних інтеграційних процесів.
39. Особливості розвитку сучасного міжнародного руху капіталів.
40. Особливості розвитку сучасного світового ринку трудових ресурсів.
41. Офшорні центри у системі міжнародного бізнесу.
42. Перспективи розширення ЄС та проблеми поглиблення інтеграції.
43. Платіжний баланс і методи його регулювання.
44. Політика лібералізації світової торгівлі та діяльність СОТ.
45. Проблема економічної нерівності у світовій економіці.
46. Проблеми і наслідки глобалізації світового господарства.
47. Проблеми і перспективи загальноєвропейської інтеграції.
48. Проблеми і перспективи розвитку світової економічної інтеграції.
49. Проблеми і протиріччя функціонування сучасного світового господарства.
50. Проблеми конкурентоспроможності українських товарів на світових ринках.
51. Проблеми регулювання міжнародних міграційних процесів.
52. Проблеми ціноутворення в міжнародній торгівлі.
53. Протекціонізм: суть і еволюція форм, користь і шкода.
54. Регулювання міжнародної торгівлі у межах СОТ: тенденції та протиріччя.
55. Роль багатонаціональних і міжрегіональних інститутів у розвитку загальносвітової економічної інтеграції.
56. Роль євро у міжнародній валютно-фінансовій системі.
57. Роль нетарифних засобів у регулюванні зовнішньої торгівлі України.
58. Роль ООН у розвитку світових інтеграційних процесів.
59. Роль посередництва в міжнародній торгівлі.
60. Роль прямих іноземних інвестицій в економічному зростанні України.
61. Роль та місце інвестицій у функціонуванні світової економіки.
62. Роль транснаціональних компаній в економіці країн, що розвиваються.
63. Світова зовнішня заборгованість та зовнішній борг України.
64. Світовий досвід лізингових операцій та можливості його використання в Україні.
65. Світовий ринок високих технологій та позиції України на ньому.
66. Специфіка розвитку інтеграційних процесів в Азії.
67. Стимулювання інноваційної активності: світовий досвід та Україна.
68. Страхові послуги на світовому ринку.
69. Сутність і особливості сучасного протекціонізму.
70. Сучасна міжнародна торгівля в системі світового господарства.
71. Сучасний стан та перспективи розвитку Північноамериканської зони вільної торгівлі (НАФТА).

72. Сучасні засоби державного стимулювання експорту: світова та українська практика.
 73. Сучасні інструменти регулювання міжнародних торгових відносин.
 74. Сучасні тенденції регіональних змін у міжнародній торгівлі та її роль в економічному розвитку.
 75. Сучасні риси лізингових операцій на світовому ринку послуг.
 76. США у світових інтеграційних процесах.
 77. Тарифи і тарифні угоди в міжнародній торгівлі.
 78. Тенденції в науково-технічній стратегії транснаціональних корпорацій.
 79. Товарні біржі в міжнародній торгівлі та механізм їх функціонування.
 80. Формування і розвиток світових товарних ринків.
- Методичні рекомендації до виконання курсової роботи з дисципліни «Світова економіка» розміщено у дистанційному курсі: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=18868>

7. Методи навчання

Використовуються такі методи навчання, як словесні (бесіда, розповідь, пояснення, диспут); наочні (демонстрація, ілюстрація); практичні (вирішення задач, відповіді на тести, практична робота) тощо.

8. Методи контролю

При вивченні дисципліни «Світова економіка» застосовуються наступні методи контролю: усний та письмовий. Контроль з дисципліни складається з поточного контролю, який проводиться у формі усного опитування, або експрес-контролю на практичних заняттях та лекціях, у формі виступів студентів при обговоренні питань на семінарських заняттях, у формі тестування, тощо. Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією для визначення балів, при отриманні підсумкової екзаменаційної оцінки з дисципліни.

Засвоєнням тем (поточний контроль) контролюється на семінарських та практичних заняттях відповідно до конкретних цілей, засвоєння змістових розділів (проміжний контроль) – на практичних та семінарських підсумкових заняттях.

Застосовуються такі засоби діагностики рівня підготовки студентів:

- виконання індивідуальних практичних робіт;
- виконання творчих завдань (підготовка і виступ з презентацією);
- виконання курсової роботи.

Поточний контроль є складовою системи організації навчального процесу. Завданням контролю є оцінювання знань, умінь, практичних навичок студентів, набутих під час засвоєння окремого розділу дисципліни.

Підсумковий семестровий контроль здійснюється під час проведення екзамену. Загальна кількість балів за успішне виконання екзаменаційних завдань – 40 (для студентів денної форми навчання). Час виконання – до 80 хвилин. Вміст екзаменаційного білета й оцінювання відповідей на екзамені:

Теоретичне питання – 15 балів

Тести – 25 балів (25 тестових завдань x 1 бал).

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання										Екзамен	Сума
Розділ 1						Розділ 2		Індиві- дуальне завдання	Разом		
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	Курсова робота			
15				15				30	60	40	100

T1, T2 ... – теми розділів.

Загальна кількість балів за успішне виконання завдань під час засвоєння розділів предмету – 60 балів, з них:

- 30 балів – виконання та презентація індивідуальних практичних робіт;
- 30 балів – виконання та захист курсової роботи

Індивідуальне практичне завдання (передбачено виконання 6 завдань протягом семестру, до 5 балів за кожне) передбачає підготовку та презентацію за визначеною темою та оцінюється за наступними критеріями:

5 балів – Завдання виконане повністю; матеріал розкритий глибоко, логічно, аргументовано; презентація змістовна, структурована, супроводжується ілюстративним матеріалом (слайди, схеми тощо); студент упевнено орієнтується в темі, дає розгорнуті відповіді на запитання; дотримано академічної доброчесності.

3-4 балів – Завдання виконане в основному правильно; є незначні неточності або поверхневе розкриття окремих аспектів теми; презентація менш структурована або частково неповна; студент відповідає на запитання, але з труднощами; використано мінімальну кількість джерел.

1-2 бали – Завдання виконане частково; зміст неповний або з помилками; презентація слабо структурована або містить формальні помилки; студент демонструє слабе розуміння теми, майже не орієнтується у власному матеріалі.

0 балів – Завдання не виконане або виконане формально, з порушенням академічної доброчесності (плагіат, відсутність джерел, списування); відсутня або незрозуміла презентація; студент не може відповісти на запитання викладача.

За результатами захисту курсової роботи студентом може бути отримано 30 балів.

Використання технологій штучного інтелекту (ШІ)

Під час вивчення навчальної дисципліни використання технологій штучного інтелекту (ШІ) здійснюється відповідно до Політики використання технологій штучного інтелекту Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

У межах дисципліни застосовуються такі моделі використання ШІ:

1. Модель «ШІ заборонено». Використання технологій штучного інтелекту не допускається під час виконання контрольних заходів, спрямованих на перевірку індивідуальних знань і сформованості компетентностей здобувача освіти, зокрема: усного опитування, модульних контрольних робіт, екзамену (заліку), якщо інше не визначено викладачем, інших видів оцінювання, для яких викладачем встановлено обмеження щодо використання ШІ.

2. Модель «ШІ як асистент». Під час підготовки до практичних занять, виконання індивідуальних завдань, рефератів, аналітичних оглядів та інших письмових робіт дозволяється використання ШІ для: пошуку та систематизації інформації, добору та первинного аналізу наукових джерел, пояснення складних понять, удосконалення структури тексту, перевірки граматики, стилю та оформлення, генерації ідей, плану роботи або прикладів. Фінальний текст

роботи, висновки, аналіз, інтерпретація результатів та прийняті рішення повинні бути самостійно підготовлені здобувачем освіти.

3. Модель «ШІ як інструмент». Для окремих лабораторних, практичних, проєктних або дослідницьких робіт використання технологій штучного інтелекту може бути обов'язковою складовою виконання завдання. У таких випадках здобувачі освіти можуть використовувати генеративні моделі ШІ для: аналізу та підготовки даних, генерації, аналізу й оптимізації програмного коду, порівняння результатів роботи різних моделей ШІ, створення візуалізацій, схем або зображень, аналізу великих масивів даних. проведення експериментів із застосуванням сучасних інструментів штучного інтелекту. Усі результати, отримані за допомогою ШІ, підлягають критичному аналізу, перевірці та доопрацюванню здобувачем освіти.

Декларування використання ШІ. У разі використання технологій штучного інтелекту здобувач освіти зобов'язаний зазначити: назву сервісу або моделі ШІ; дату використання; характер допомоги (генерація ідей, пошук інформації, аналіз даних, генерація коду, редагування тексту тощо).

За вимогою викладача здобувач освіти повинен надати використані запити (prompts) або пояснити спосіб використання інструментів ШІ.

Недеклароване використання технологій штучного інтелекту або подання згенерованого ШІ матеріалу як власного результату навчальної діяльності розглядається як порушення принципів академічної доброчесності відповідно до внутрішніх нормативних документів Університету.

Зарахування неформальної освіти

Здобувачі можуть отримати додаткові бали за успішне проходження дистанційних курсів або тренінгів на провідних освітніх платформах, які тематично пов'язані зі змістом дисципліни і співвідносяться із загальною кількістю кредитів.

Прикладами релевантної неформальної освіти можуть бути:

- онлайн-курси (Coursera, Prometheus тощо) за тематикою, дотичною до змісту навчальної дисципліни;
- участь у сертифікованих тренінгах і семінарах, присвячених темам, дотичним до змісту навчальної дисципліни;
- сертифіковані програми за тематикою, дотичною до змісту навчальної дисципліни, проведені міжнародними організаціями чи університетами.

Умови зарахування:

- Здобувач має надати викладачеві офіційний документ (сертифікат або свідоцтво), що підтверджує успішне завершення курсу.
- Курс має бути погоджений з викладачем. Рекомендується обговорити вибір курсу заздалегідь.

Кожне звернення розглядається індивідуально. Процедура визнання результатів неформальної освіти здійснюється відповідно до Порядку визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, в Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна. Рішення ухвалюється науково-методичною комісією ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу» на підставі поданого пакету документів від здобувача освіти.

Критерії оцінювання підготовки та захисту курсової роботи

Критерії оцінювання	Бали
1. Студент показав глибокі теоретичні знання дисципліни. 2. Оволодів певними навичками дослідної роботи : збір даних, аналіз, творче осмислення, формулювання висновків. 3. Дає свої рекомендації і пропозиції з предмету дослідження. 4. Виконав роботу грамотно літературною мовою. 5. Оформив роботу у відповідності до вимог і подав її до захисту у визначений кафедрою термін. 6. На захисті продемонстрував глибокі знання теми дослідження, чітко і впевнено відповідав на запитання членів комісії.	25-30
1. Студент показав досить високі теоретичні знання дисципліни. 2. Оволодів певними навичками дослідної роботи : збір даних, аналіз, творче осмислення, формулювання висновків, але не завжди критично ставиться до використаних джерел та літератури. 3. Дає свої рекомендації і пропозиції з предмету дослідження, однак відчуває труднощі щодо їх обґрунтування. 4. Виконав роботу грамотно літературною мовою, але припустився нечисленних граматичних та стилістичних помилок. 5. Оформив роботу у відповідності до вимог і подав її до захисту у визначений кафедрою термін. 6. На захисті продемонстрував добрі знання з теми дослідження, відповідав на запитання членів комісії.	20-24
1. Студент показав достатні теоретичні знання з дисципліни. 2. В основному оволодів певними навичками дослідної роботи: збір даних, аналіз, творче осмислення, формулювання висновків, однак допускає в роботі порушення принципів логічного і послідовного викладу матеріалу; мають місце окремі фактичні помилки і неточності. 3. Не може сформулювати пропозиції і рекомендації з предмету дослідження або обґрунтувати їх. 4. Припускається помилок в оформленні роботи та її науково-довідкового апараті. 5. Допускає чисельні граматичні та стилістичні помилки. 6. На захисті продемонстрував задовільні знання з теми дослідження, але не зумів впевнено й чітко відповісти на запитання членів комісії.	11-20
Під час захисту студент проявив повне незнання	1-10

досліджуваної проблематики, не зумів задовільно відповісти на поставлені запитання, що свідчать про несамотійне виконання курсової роботи.	
--	--

Підсумковий контроль – 40 балів, з них:

- 15 балів (1 теоретичне питання 15 балів);
- 25 балів (25 тестових завдань).

Вміст екзаменаційного білета й оцінювання відповідей на екзамені:

Теоретичні питання – 15 балів x 1 питання. Оцінюється за наступними критеріями:

10 – 15 балів - здобувач повністю розкриває сутність питання, надає практичні приклади, демонструє спектр різних думок щодо проблематики

7 – 9 балів - здобувач розкриває сутність питання, наводить основні його аспекти, але робить висновок не чітко та не спираючись на загальновідомі факти.

3 – 6 балів - здобувач лише частково розкриває сутність питання, поза увагою залишаючи основні його аспекти.

Менше 3 балів - здобувач майже не розкриває основної сутності питання.

Тестові завдання – 25 балів (25 тестових завдань x 1 балу за правильну відповідь).

За підсумками поточного та підсумкового контролю здобувач може набрати від 0 до 100 балів включно.

УВАГА! У разі використання заборонених джерел інформації під час підсумкового контролю, здобувач на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0).

Умовою допуску студента до екзаменаційної роботи вважається наявність 25 балів, накопичених протягом навчального семестру, а також успішно захищена курсова робота у визначений термін.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

10. Рекомендована література

Основна література

1. Світова економіка : підручник. 2-ге вид., переробл. та доповн. / [кол. авт.]; за ред. О. А. Довгаль. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2025. – 532 с.
2. Гуменюк О. В., Ковальчук О. А. Світова економіка та міжнародні економічні відносини: Підручник. К.: Знання, 2022. 383 с.

3. Макогон Ю. В., Дахно І. І. Світова економіка: Підручник. К.: Центр учбової літератури, 2023. 488 с.
4. Романюк В. М., Гринів Л. М. Світова економіка: Підручник. Тернопіль: ТНЕУ, 2023. 350 с.
5. Савич О. В., Мельник А. О. Міжнародна економіка: Підручник. К.: Алерта, 2021. 416 с.
6. Базиліук В. П., Захарченко О. С., Шпильова В. А. та ін. Світова економіка: Підручник. – К.: Кондор, 2021. 528 с.
7. Сидоров О. А., Фісуненко Н. О., Альошина Т. В. Світова економіка та міжнародні економічні відносини: підручник; кол. авторів; за заг. ред. д. е. н. Фісуненко П. А. – Дніпро: Арт-Прес, 2023, – 400 с

Допоміжна література

1. Грищенко С. В., Захарченко О. С. Глобальні економічні зміни та Україна: Монографія. К.: ДУТ, 2022. 186 с.
2. Дейна І. М., Єжов В. С. Глобальні виклики та можливості для розвитку світової економіки: Колективна монографія. Львів: Ліга-Прес, 2021. 230 с.
3. Матюшенко О. А., Пацюк О. В. Інституціональні трансформації світової економіки: Монографія. – Чернігів: ЧДТУ, 2021. 198 с.
4. Коваленко А. В., Гайдук О. В. Світова економіка в умовах турбулентності: Монографія. – Харків: ХНТУСГ, 2023. 210 с.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, інше методичне забезпечення

1. Eurostat. URL: <http://ec.europa.eu/eurostat/>
2. The World Bank. URL: <http://www.worldbank.org/>
3. UNCTAD statistics. URL: <http://unctadstat.unctad.org/>
4. World Economic Forum. URL: <http://www.weforum.org/>
5. World Trade Organization. Report by the Secretariat. URL: http://www.wto.org/english/tratop_e/tpr_e/s211-00_e.doc
6. Верховна Рада України. URL: <http://www.rada.gov.ua/>
7. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
8. Trade Map URL: <https://www.trademap.org/en/>

12. Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непоборної сили

В умовах дії обставин непереборної сили освітній процес в університеті здійснюється відповідно до наказів/ розпоряджень ректора/ проректора або за змішаною формою навчання або повністю дистанційно в синхронному режимі.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких обмежень з заборотою відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість скласти залік/екзамен дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Світова економіка», режим доступу: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=18868>.